

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

7-8853
(GK-18)

Sayı: B.02.1.HZN.0.13.05.02-610/
Konu: Soru Önergesi

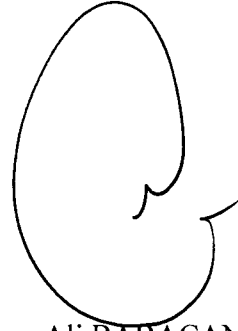
02.11.2012* 17476

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 04.07.2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-120.07(7/8853)-122761-75326 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Umut ORAN tarafından tevcih edilen 7/8853 sayılı soru önergesine ilişkin olarak Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanan cevap metni ekte yer almaktadır.

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

Ali BABACAN
Başbakan Yardımcısı

EKLER:

1- Yazı (3 Sayfa)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN UMUT ORAN TARAFINDAN
BAŞBAKAN YARDIMCISI SAYIN ALİ BABACAN'A TEVCİH EDİLEN
7/8853 ESAS NUMARALI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN OLARAK
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI TARAFINDAN HAZIRLANAN CEVAP METNİ**

SORU 1:IMF'ye olan borç henüz sıfırlanmamış olsa da Türkiye, dış borç sorunu olmayan, "borç veren" bir ülke konumuna mı gelmiştir?

SORU 2:Türkiye'nin 94 milyar doları kamuya ait toplam 307 milyar dolarlık dış borcu olduğu; Nisan 2012-Nisan 2013 döneminde toplam 141,5 milyar dolarlık dış borç servisi gerçekleştireceği dikkate alındığında, bu açıdan Türkiye için hayati önem taşıyan döviz varlıklarının başka ülkelerin mali sorunlarının çözümü operasyonlarına kullandırılması ekonomi yönetimi ve ülke çıkarları bağlamında yerinde bir karar mıdır? Ülke gerçekleri ile bağdaşmayan bu kararı niçin aldınız?

SORU 3:2011 yılında tarihi rekorunu kıran cari açığın, bu yıl ekonomideki soğuma, tüketimdeki yavaşlama paralelinde küçülmekle birlikte yılın tümünde 65 milyar dolarla GSYH'nin yüzde 8-9'u dolayında gerçekleşeceği dikkate alındığında, Türkiye'nin döviz varlıklarının sorunlu başka ülkelerin mali operasyonlarına tahsis edilmesi, doğru bir karar mıdır?

SORU 5:Yukarıda anlatılan finansal koşullar nedeniyle, döviz kurlarında yaşanabilecek olası şoklar, yüksek tutardaki kısa vadeli dış borcu nedeniyle aşırı kur riski altındaki özel sektörü derinden etkileyecek, borçlu firmaların mali yapısını bozarak iflaslar ve işten çıkarmalara yol açabilecektir. Bu koşullarda Türkiye'nin 5 milyar dolarlık bir kaynağını IMF'ye kullandırması, söz konusu şoklara müdahalede Merkez Bankası'nın elini zayıflatacak, imkanlarını daraltacak bir karar değil midir?

SORU 6:IMF'nin çağrısına dünyanın en büyük ekonomisi olan ABD katılmazken, devam eden ciddi dış açıkları ve dış borç yüküne rağmen Türkiye'nin 5 milyar dolarlık bir kaynağını buraya tahsis etmesi sakıncalı değil midir?

CEVAP 1,2,3,5,6:Türkiye'nin Uluslararası Para Fonu'na (IMF) 14 Ağustos 2012 tarihi itibarıyla 0,843 milyar SDR (1,274 milyar ABD Doları) borcu bulunmaktadır. Söz konusu borç belirli bir takvim çerçevesinde peyderpey ödenerek Mayıs 2013'te sona erecektir.

2012 yılı başından bu yana sürmekte olan IMF kaynaklarının artırılmasına yönelik çalışmalar kapsamında, çeşitli ülkeler tarafından 456 milyar ABD Doları tutarında kaynak taahhüt edilmiştir. Ülkemiz de bu çabaya katkıda bulunmak üzere 5 milyar ABD Doları tutarında taahhütte bulunmuştur. Söz konusu tutar Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından uluslararası rezervlerimiz içerisinde sayılmak kaydıyla karşılanacaktır (19 Haziran 2012 tarihli ve 2012-41 sayılı TCMB Basın Duyurusu). Bu itibarla, IMF ile yapılacak anlaşma uyarınca söz konusu tutarın Türkiye'nin uluslararası rezervleri arasında sayılması da mümkün olabilecektir.

IMF'nin birden fazla finansman kaynağı bulunmaktadır. Bu kaynaklar; i) üye ülkelerin IMF nezdindeki kotaları ii) Borçlanma Amaçlı Yeni Düzenlemeler (NAB) iii) Borçlanma Amaçlı Genel Düzenlemeler (GAB) ve iv) henüz yürürlüğe girmemiş olan yeni borçlanma anlaşmalarıdır.

Yeni borçlanma anlaşmalarında taahhüt edilen kaynakların IMF tarafından talep edilebilmesi için Fon'un takip eden bir yıl içinde kullanılabileceği kaynakların tutarının 100 milyar SDR düzeyinin altına inmesi gerekmektedir. Hâlihazırda, gelecek bir yıla ilişkin kullanılabılır IMF kaynağı toplamı 247,4 milyar SDR (383,6 milyar ABD Doları) seviyesindedir.

Ülkemizin IMF kaynaklarına yapmayı taahhüt ettiği tutar, ancak IMF kaynaklarının yetersiz kaldığı durumlarda, IMF'nin talebi doğrultusunda ve ülkemizin rızası ile kullanılabilecektir. IMF'ye kaynakların kullanılması aşamasında, ülkelerin ödemeler dengesi ihtiyacı olup olmadığı ayrıca değerlendirilecektir.

Ayrıca ülkemiz tarafından taahhüt edilen tutar, IMF tarafından kullanılmış olsa dahi, herhangi bir ödemeler dengesi ihtiyacı yaşanması durumunda, tamamıyla derhal ve herhangi bir koşul olmaksızın geri alınabilecektir. Nitekim taahhüt kapsamındaki kaynakların rezerv sayılabilmesi de ödemeler dengesi ihtiyacına binaen istenildiği anda kaynakların geri çağrılabilme özelliğinden kaynaklanmaktadır.

Yukarıda bahsi geçen 247,4 milyar SDR'lik kaynak mevcudunun da yaklaşık 1/3'ü ABD tarafından temin edilecektir. ABD, kotaları, GAB ve NAB kapsamında Fon'a kaynak taahhüdü vermiş olup, sadece yeni borçlanma anlaşmalarına katılmamayı tercih etmiştir.

SORU 4: Küresel finansal sistemde devam eden krizin de etkisiyle yılın ilk dört ayında Türkiye'ye dış kaynak girişi hızla azalmıştır. Türkiye'de Borsa ve DİBS'te park etmiş 90 milyar dolar dolayındaki sıcak para fonların da küresel ekonomide yaşanabilecek yeni şoklar, bölgede devam eden ve sıcak çatışma potansiyelini içinde barındıran uluslararası gerilim ve

içeride yaşanabilecek siyasi ve sosyal istikrarsızlıklar gibi olası gelişmelerle ülkeden kaçma riski bulunuyor. Bu riski bertaraf etmek için hangi önlemleri aldınız?

CEVAP 4: Küresel krizin tüm dünya genelinde etkili olduğu dönemde ülkemizde uygulanan para politikası ve maliye politikaları sayesinde, yabancı yatırımcıların ülkemize olan ilgisi artmış ve bu dönemde yabancı yatırımcıların Devlet iç borçlanma senetleri portföylerinde bir artış yaşanmıştır. Diğer taraftan, getiri eğrisinin uzatılmasını teminen 2010 yılından itibaren ihraç edilmeye başlanan 10 yıl vadeli Devlet iç borçlanma senetlerine yabancı yatırımcıların ilgisi artmakta olup bu durum söz konusu yatırımcıların kısa vadeli yatırım araçlarına kıyasla daha uzun vadeli yatırım araçlarına olan talebini de göstermektedir.

Bununla birlikte, sermaye hareketlerinin serbest olduğu ve dalgalı kur rejiminin uygulandığı mevcut politika bileşeninde, küresel risk iştahındaki değişimlere karşı ekonominin dayanıklılığını artırmak amacıyla çeşitli politikalar yürütülmektedir. Bu kapsamda, mali disiplin ve yüksek faiz dışı fazla, ülke risk priminin düşürülmesinde önemli birer politika aracı olarak uygulanmaktadır.